

Økonomisk konsekvens ved reduceret anvendelse af glyphosat til høsthjælp	Ansvarlig	JKG
	Oprettet	26-11-2020
	Side	1 af 4

Økonomisk konsekvens ved reduceret anvendelse af glyphosat til høsthjælp

På baggrund af 10 typesædskifter, er der beregnet hvilken konsekvens det har at reducere anvendelsen af glyphosat. Reduktionen på 10 pct. sker ved at reducere anvendelsen til høsthjælp, dvs. behandling med glyphosat før høst, hvor formålet er at sikre en ensartet afmodning af afgrøde, men ikke har som formål at bekæmpe rod ukrudt.. Reduktionen på 25 % sker ved helt at udelade anvendelsen til høsthjælp.

Beregningen af de økonomiske konsekvenser tager udgangspunkt i følgende mulige effekter af at undlade at anvende nedvisning med glyphosat til høsthjælp:

1. Tørring af korn der ikke er nedvisnet før høst
2. Bjergning af halm fra korn der ikke er nedvisnet før høst
3. Reduceret kapacitet på mejetærsker som følge af grønt materiale i afgrøden
4. Spild som følge af grønt materiale i afgrøden og reduceret kapacitet
5. Ekstra monitoring af afgrøder i løbet af året, for at identificere pletter med problem ukrudt
6. Anden kemi til ukrudtsbehandling i majs før fremspiring
7. Anden kemi til ukrudtsbehandling i kartofler før fremspiring
8. Anden kemi til nedvisning af frøgræs inden efterfølgende afgrøde
9. Køreskade ved nedvisning før høst
10. Sparet omkostning til glyphosat og tilhørende udbringning

Nuværende praksis for anvendelse af glyphosat til nedvisning/høsthjælp er angivet i tabel 1.

Reduktionen der sker i 10 % scenariet udgøres af forskellen mellem udgangspunktet og den reducerede andel. I sædskifte 1 reduceres nedvisningen af hvede fra 50 % til 28 %.

I scenariet med 25 % reduktion er der intet, der nedvisnes som høsthjælp.

Tabel 1: Overblik over niveau for anvendelse af glyphosat til nedvisning/høsthjælp i typesædskifterne

	Udgangspunkt			Reduceret andel ved 10 pct. reduktion		
	Hvede	Vinterraps	Hestebønner	Hvede	Vinterraps	Hestebønner
1	50%	0%	0%	28%	0%	0%
2	33%	20%	0%	18%	0%	0%
3	50%	0%	0%	28%	0%	0%
4	33%	75%	0%	18%	55%	0%
5	0%	0%	0%	0%	0%	0%
6	0%	0%	0%	0%	0%	0%
7	0%	0%	0%	0%	0%	0%
8	27%	20%	50%	18%	0%	0%
9	0%	0%	0%	0%	0%	0%
10	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Ad. 1. Tørring

Der er taget udgangspunkt i en meromkostning til tørring på 1,80 kr./hkg svarende til et øget tørringsbehov på 1 pct. i korn. Startomkostningen for tørring er udeladt. Tørringstaksen er baseret på løntørring ved grovvarevirksomhed. Tørring af raps er sat til 0 kr./hkg svarende til tørringsbehov på 0 pct, dette skyldes at nedvisningen ikke påvirker vandprocenten men blot afmodner rapsen og letter høsten. Tørring af hestebønner er sat til 10,50 kr./hkg svarende til øget tørringsbehov på 3 pct.

Ved lavt udbyttensniveau for hvede (6.000 hkg/ha) betyder dette en tørringsomkostning på 110 kr. pr. ha, mens det ved højt udbyttensniveau (9.600 hkg/ha) giver en tørringsomkostning på 174 kr. pr. ha. Effekten reduceres dog til den del af arealet som ikke længere nedvisnes, eksempelvis 11 % i sædskifte 1, hvorved omkostningen kun udgør 19 kr./ha.

På tilsvarende vis er der beregnet omkostninger til tørring ved øvrige afgrøder, og omkostningen er væg- tet med andelen af arealet der ikke længere nedvisnes før høst.

Ad 2. Halmbjergning

Halmbjergningen tager udgangspunkt i at 50 % af hvedehalmen bjerges og 30 % af rapshalmen. På are- alerne der ikke længere nedvisnes bliver der behov for yderligere 0,5 gang rivning á 160 kr. pr. ha. Der er indregnet et tab på 5 % materiale ved rivningen i korn og 20 % i raps. Prisen for halmen er sat til 50 øre/kg.

I hvedemarken med lavt udbytte koster dette samlet 150 kr. pr. ha på den del af arealet, som ikke læn- gere nedvisnes. Tabet indregnes imidlertid kun på 50 % af arealet, da den øvrige del ikke bjerges. Der- med bliver tabet i hvedemark med lavt udbytte på 75 kr. pr. ha i sædskifte 1, hvor arealet der ikke læn- gere nedvisnes udgør 11 % svarer det til 8,25 kr. pr. ha

I hvede med højt udbytte er tabet opgjort til 10,75 kr. pr. ha.

Ad 3 og 4 Reduceret kapacitet og spild

På arealer der ikke nedvisnes før høst forventes en reduceret kapacitet på 15 % af mejetærskerens ka- pacitet. Dette fører dels til en øget omkostning til at høste arealet, og derudover til et spild grundet se- nere høst, som er sat til 1 % i korn, 1,5 % i raps og 3 % i hestebønne.

På hvedemarker med lavt udbytte svarer dette til en omkostning på 85 kr. pr. ha for kapacitetstab og 70 kr. pr. ha for øget spild. Med 11 % af arealet påvirket af dette, bliver omkostningen på samlet 17 kr. pr. ha. På hvedemarker med højt udbytte er tabet tilsvarende 24,40 kr. pr. ha med hvede.

Ad 5. Ekstra monitorering

Da det ikke længere er muligt blot at udpege de hårdest ramte arealer med rodukrukt kort før høst, bliver der et øget behov for at monitorere hver enkelt mark i løbet af vækstsæsonen, så der kan sættes ind på disse steder. Dette er sat til 15 minutter pr. ha med en timeløn på 200 kr. bliver dette en meromkostning på 50 kr. pr. ha. Dette dækker hele arealet og påvirkes således ikke af om reduktionen er på 10 eller 25 %.

Ad 6. 7. og 8 Andre midler til majs, kartofler og frøgræs

I majs er det samme pris ved 10 % reduktion. Ved 25 % reduktion øges omkostningen i majs med 130 kr. pr. ha som følge af substitution af glyphosat med ukrudtsmidlerne til majs efter fremspiring.

For kartofler og frøgræs er der sat uændret mængde af glyphosat ind i scenarierne med 10 og 25 % re- duktion.

Ad 9. Køreskade ved nedvisning før høst

Der er indsat et beregnet tab på 0,5 % i korn, 2 % i raps og 0,5 % i hestebønne.

Omkostningen bliver dermed på 30 kr. pr. ha korn der nedvisnes, hvilket svarer til 3 kr. pr. ha fordelt på hele sædskiftet i sædskifte 1 ved lavt udbytte og 5 kr. pr. ha ved højt udbytte.

Ad 10. Besparelse på køb og udbringning af glyphosat

Besparelsen på indkøb af glyphosat dækker den samlede besparelse i hvert sædskifte, og udgør samlet 30 kr. pr. ha ved sædskifte 1 i scenariet med 10 pct. reduktion. Glyphosat udgør 13 kr. mens udbringning- en udgør 17 kr.

I 25 % scenariet er der ikke adgang til nedvisning med glyphosat som høsthjælp. Derfor er det et større andel af arealet i sædskiftet der bliver påvirket af ændringen. Udover at arealandelen er større, så er

spildet øget til 2 % i korn, 2,5 % i raps og 5 % i hestebønne. Det er en konsekvens af at høsten bliver mere besværlig og derfor trækker ud.

Tørringsbehovet er øget til 1,5 % for korn hvilket øger prisen til 2,7 kr./hkg. Raps er uændret 0, da effekten ikke er på vandprocent. Tørringsbehovet i hestebønne øges til 4 % svarende til 14 kr./hkg.

Halmbjergningen er uændret blot med et større areal.

På gennemsnitsniveauet stiger omkostningerne med henholdsvis 22 % for lavt udbytte og 41 % for bedrifter med højt udbytte. Dette niveau dækker dog over væsentlige forskelle. Sædskifterne 7, 9 og 10 påvirkes slet ikke af ændringen, mens nr. 6 og 8 fordobler omkostningerne ved højt udbytte.

Samlet set er effekten målt i omkostning pr. ha lille, men variationen mellem bedrifter er forholdsvis stor.

Tabel 2: omkostning pr. ha ved reduceret anvendelse af glyphosat

Effekt pr. ha	10 pct. reduktion		25 % reduktion		Ændring	
	Lavt udbytte	Højt udbytte	Lavt udbytte	Højt udbytte	Lavt udbytte	Højt udbytte
1	61	80	71	120	17%	51%
2	53	65	67	102	26%	57%
3	66	80	62	97	-7%	21%
4	54	88	72	147	33%	67%
5	57	57	64	64	13%	13%
6	40	40	79	79	96%	96%
7	50	50	50	50	0%	0%
8	70	82	118	163	70%	100%
9	75	75	75	75	0%	0%
10	76	76	76	76	0%	0%
Gns.	60	69	73	97	22%	41%

Uden nedvisning kan en våd høst blive endnu dyrere

Når vejret driller og høsten trækker ud, vil værdien af at anvende nedvisning stige. Dette handler om at øge kapaciteten og reducere spildet på de dage hvor der er høstvejr, og dermed reducere mængden der skal høstes i løbet af september.

Dette scenarie kan for så vidt også dække bedrifter som har en større anvendelse end det gennemsnitlige niveau.

Med baggrund i datoer for høst af forsøgsarealer i perioden 1992 til 2020 er der i 9 ud af 29 år pr. 23. august høstet mindre end 60 pct. af arealet med vinterhvede, rug og vårbyg uden udlæg. I 10 ud af 29 år var der høstet mindre end halvdelen af arealet med vinterhvede, rug og vårbyg uden udlæg pr. 19. august.

Det er således ca. hvert tredje år, at høsten bliver sen.

Efter samme model som håndterer omkostninger ved tidlig høsthjælp, er der foretaget en beregning på 30 % af arealet med korn uden udlæg, hvor der regnes med 20 % tabt kapacitet, 6 % spild, 4 % tørringsbehov, til 7,2 kr./hkg. Halmen forventes at skulle vendes 1 gang mere end ellers.

I denne situation er der beregnet et tab mellem 1.000 og 1.600 kr. pr. ha korn der ikke kan nedvisnes (lavt/højt udbytte). Hvor de øvrige tab er opgjort som gennemsnitligt tab pr. ha i omdrift, er dette tab vist som tabet pr. ha med korn der ikke kan nedvisnes. Tallene opererer dermed på hver sin skala.

Økonomisk konsekvens ved reduceret anvendelse af glyphosat til høsthjælp	Ansvarlig	JKG
	Oprettet	26-11-2020
	Side	4 af 4

Tabel over parametre til scenarieberegning

		Nu	Reduktion af glyphosat forhold til nusituation		
			10 pct.	25 pct.	100 pct.
Andel af areal der nedvisnes som høsthjælp	Vintersæd	20%	10%	0%	
	Vårsæd (excl. maltbyg og byg m. udlæg)	17%	9%	0%	
	Vinterraps	19%	5%	0%	
	Hestebønne	21%	10%	0%	
Kapacitet uden nedvisning som høsthjælp	tabt kapacitet korn		10%	10%	
	tabt kapacitet raps		15%	15%	
	tabt kapacitet hestebønner		15%	15%	
Spild uden nedvisning som høsthjælp	Korn		1%	2%	
	Raps		1,5%	2,5%	
	Hestebønne		3%	5%	
Tørring uden nedvisning som høsthjælp	Tørringsomk. Kr./hkg korn				
	pct. tørringsbehov korn		1%	1,5%	
	Tørringsomk. Kr./hkg raps				
	pct. tørringsbehov raps		0%	0%	
Halmbjergning uden nedvisning som høsthjælp	Tørringsomk. Kr./hkg hestebønne				
	pct. tørringsbehov hestebønne		3%	4%	
	antal gange rivning mere pr. år		0,5	0,5	
	tab ved rivning korn		5%	5%	
	tab ved rivning raps		20%	20%	
	kr. pr. ha rive/vending		160	160	
	øre/kg halm		50	50	
	Andel af halm (korn) der bjerges		50%	50%	
	Andel af rapshalm der bjerges (NY)		30%	30%	